

چرا کف دستم عرق می‌کند؟

دکتر رضا کرمی

فوق تخصص غدد و متابولیسم والدینشان به پزشکان مختلف مراجعه می‌کنند.

در برخی موارد بیمار قبلاً چندان عرق نمی‌کرده و به‌تازگی دچار این مشکل شده است. در این موارد باید بررسی برای بیماری‌ها توسط پزشک انجام شود. اگر بیمار علاوه بر عرق کردن زیاد دچار مشکلات دیگری هم باشد، باید موضوع را جدی گرفت و بررسی کرد. کم شدن وزن بدن و تپش قلب شدید در کنار تعریق زیاد می‌تواند نشانه بیماری تیروئید باشد ولی تعریق بدون هیچ مشکل دیگر به خصوص وقتی سال هاست وجود دارد، نمی‌تواند ما را به بیماری تیروئید مشغول کند.

خیلی وقت‌ها تعریق زیاد دست‌ها موجب می‌شود فرد موقع نوشتن و خواندن به دلیل خیس شدن کاغذها دچار مشکل شده و ناوختن آلات موسیقی غیر ممکن شود. تعریق زیاد زیر بغل هم باعث ایجاد تغییر رنگ لباس و بوی بد شده و آزاردهنده است. برخی بیماری‌ها باعث تعریق در تمام مناطق بدن می‌شوند که از مهم‌ترین این بیماری‌ها می‌توان به پرکاری تیروئید، دیابت، افت قند خون، نقرس، فتورکوموسیوم و یائسگی اشاره کرد.

تعریق کف دست و زیر بغل معمولا در سنین نوجوانی شروع می‌شود و شایع‌ترین دلیل آن، سرشتی و ناشناخته است. نشانه خوش‌خیم بودن آن این است که در موقع خواب تعریق قطع شده و گاهی خوردن غذاهایی مثل شکلات، قهوه و ادویه زیاد باعث این مشکل می‌شود.

درمان تعریق زیادی شامل ۱. محلول‌هایی که باعث خشکی محیط می‌شوند. ۲. داروهایی که باعث کنترل تحریک غدد می‌شوند. ۳. درمان‌های جراحی شامل قطع اعصاب سمپاتیک، بیرون آوردن غدد عرق زیر بغل، لیپوساکشن و روش‌های الکتریکی است. در مورد استفاده از محلول‌های موضعی که معمولا ترکیبات آلومینیوم در آنها استفاده می‌شود، نکته مهم این است که به‌رغم سادگی در ۳۰ درصد موارد باعث آزار و تحریک پوست می‌شوند. در مورد دارو‌ها نیز متاسفانه درصد موفقیت کم است.

یک راه درمان تعریق دست و پا، تزریق سم میکروب عامل بوتولیسم به اعصاب این مناطق برای از بین بردن تحریک عصبی آنهاست که اصطلاحا به آن بوتاکس می‌گوئیم و متخصصان پوست انجام می‌دهند.

در بسیاری موارد تعریق زیاد با اضطراب همراه است و بیمار می‌داند که هر وقت مضطرب می‌شود، بیشتر عرق می‌کند. در این موارد بهترین راه درمان اضطراب با راه‌های متعدد از جمله رفع علت استرس فرد، روان درمانی و دارو هاست.

خوراکی‌های افزایش‌دهنده سوخت و ساز بدن

سوخت و ساز فرآیندی فراتر از کالری‌سوزی است. در واقع سوخت و ساز، مجموعه‌ای از تمامی واکنش‌های شیمیایی است که در بدن رخ می‌دهد. فرآیند متابولیک شامل اقدامات متعددی از جمله گوارش، تجزیه غذا برای تامین انرژی و تولید بافت‌های جدید است. مواد غذایی که می‌توان به رژیم غذایی افزود تا

روند سوخت و ساز را تقویت کرد:

شکلات تلخ: مصرف ۴۰ گرم شکلات تلخ در روز سوخت و ساز را تقویت می‌کند. **غذاهای تند:** ترکیب‌های موجود در فلفل تند، سوخت و ساز در بدن را سرعت می‌بخشد.

ریشه پیدایش بیماری‌های عضوی از کجاست؟

مزاج اعضای بدن در نگاه طبیبان سنتی

در بیشتر مقالات و گزارش‌های مرتبط با طب سنتی همواره واژگانی چون مزاج، اخلاط، اعضای رئیسّه و... مطرح است و احتمال این‌که درک چنین مفاهیمی مشکل به‌نظر برسد وجود دارد. با توجه به این‌که آشنایی با این مفاهیم و افزایش آگاهی در خصوص مزاج اصلی و مزاج اعضای بدن می‌تواند سبب ارتقای دانش افراد و شناسایی مشکلات احتمالی و پیشگیری از بروز بیماری‌های ناشی از سوء مزاج شود، پای صحبت‌های دکتر سید مهدی میرغضنفری متخصص فیزیولوژی و غصوهیات علمی دانشگاه نشستیم و به نکات جالب و آموزنده‌ای پی بردیم.

فاخره بهبهانی سلامت

مزاج و اخلاط از مفاهیم اصلی طب سنتی هستند. مزاج انواع سرد، گرم، تر و خشک است و اخلاط، سودا، صفرا، دم و بلغم را شامل می‌شود. اخلاط حاصله از مواد غذایی مصرف شده توسط مادر باردار اعضای

گرم‌ترین و سردترین عضو

در مقایسه با اعضای دیگر، قلب گرم‌ترین مزاج را دارد و جایگاه تولید حرارت غریزی و انرژی زایی است و نشانه گرمی زیادش حرکت مداوم و مستمر آن است، در نتیجه در مزاج‌های گرم مسبب بروز تپش قلب می‌شود. سردترین عضو بدن و اولین اعضای که در محیط‌های سرد به شدت به سرما واکنش نشان داده و سرما و گاهی درد را به عمق بدن نفوذ می‌دهند، استخوان‌ها هستند. خشک‌ترین عضو که فاقد لطافت و رطوبت بوده و در مواجهه با خشکی علائم زودرسی از خود نشان می‌دهد، موها هستند که خشک و شکننده می‌شوند و مرطوب‌ترین عضو چربی‌های بدن با لطافت و نرمی زیاد و رطوبت بالا هستند. اما معتدل‌ترین عضو بدن پوست به ویژه پوست دست به خصوص کف دست و انگشتان و به‌ویژه انگشت سیابه است که بهترین معیار برای سنجش مزاج بدن است. متخصصان مربوط با لمس پوست و سنجش میزان سردی، گرمی، خشکی یا رطوبت آن می‌توانند تا حدی متوجه نوع مزاج یا سوء مزاج فرد شوند.

اعضای رئیسّه کدامند؟

مزاج ذاتی که با آن راییده شده ایم مزاج اصلی نام دارد که باید در حد تعادل باشد و قابل تغییر نیست. مزاج اصلی با مزاج اعصاب فرق می‌کند. اختلال مزاج عضو می‌تواند سبب اختلال در مزاج

هر چه عضو مهم‌تر و کارکرد و عملکرد موثرتری در بدن داشته باشد سوء مزاج یا اختلال عملکرد آن می‌تواند بر مزاج اصلی تاثیر سوء گذاشته و آن را از تعادل خارج و فرد را بیمار کند. مهم‌ترین این اعضا که برای حفظ سلامت فرد نقش موثرتری دارند شامل مغز(دماغ)، کبد(جگر) و قلب(دل) و مهم‌ترین عضوی که برای حفظ نسل نقش اصلی ایفا می‌کند غدد تناسلی شامل تخمدان و بیضه‌ها هستند که به این چهار عضو مهم و کاربردی بدن اعضای رئیسّه گفته می‌شود.

سبب سلامت

گفت‌وگو با دکتر امید مقدس؛ جراح لثه

مراقب سلامت لثه‌هایتان باشید

آیا محلول شست و شوی مفیدی برای لثه توصیه می‌شود؟
پوسیدگی و التهاب از پلاک شروع می‌شود و برای از بین بردن پلاک دندانی باید از مسواک و نخ دندان استفاده شود. مسواک بدون نخ دندان یا نخ دندان بدون مسواک مشکل ایجاد می‌کند. نخ سطوح بین دندانی را تمیز کرده و مسواک کل سطح دندان را تمیز می‌کند.
مارک خمیردندان مهم نیست، فقط تمیز کردن را خوشایندتر می‌کند. دهانشویه کمکی است و تراکم باکتری دهان را کم می‌کند. دهانشویه به تنهایی هیچ کارایی و اثری ندارد. دهانشویه در کنار مسواک و نخ دندان باید باشد. دهانشویه خوب است اما در طولانی‌مدت دندان را قهوه‌ای می‌کند و برای استفاده روزمره توصیه نمی‌شود.

اگر لثه در اطراف ایمپلنت از بین رفته باشد چه باید کرد؟

ایمپلنت زمانی می‌تواند موفق باشد که دور تا دورش استخوان و لثه کافی باشد. در غیر این‌صورت به مرور لثه عقب‌نشینی می‌کند. قسمت بیرون‌زده و آلودگی را به خود جذب می‌کند.

قسمت بیرون‌زده آب را به خود جذب می‌کند. اگر التهاب و بیماری لثه مطرح نباشد باید در این شرایط مسواک زده شود و شرایط را حفظ کنید. اگر بیماری هست، خونریزی لثه دارید، قرمزی و درد وجود دارد و اگر بیماری خاصی وجود دارد باید مداخله و لثه بازسازی و سطح ایمپلنت تمیز شود. ایمپلنت هم مانند دندان می‌تواند دچار بیماری شود. اگر بیماری بیشتر شود ایمپلنت را خارج کرده و محیط را پاکسازی و درمان را پیگیری می‌کنیم.

آیا پیوند کلیه می‌تواند منجر به التهاب لثه شود؟

این‌که پیوند کلیه باعث التهاب لثه شود، درست نیست. کسی که تحت پیوند قرار می‌گیرد یک سری داروهای مهار سیستم ایمنی دریافت می‌کند. بعضی از این داروها روی لثه تاثیر دارند. شیمی‌درمانی، داروی ضد سرع و برخی داروهای فشار خون بالا روی لثه تاثیر دارد. اما بهداشت ضعیف در کنار ضعف سیستم ایمنی خودش را چند برابر نشان می‌دهد.

علت وجود رگه‌های سیاه در لثه چیست؟

یک سری رنگریزه در برخی لثه‌ها وجود دارد که مشکل ندارد.

آیا دندان مصنوعی باعث بیماری لثه می‌شود؟

دست دندان باعث بیماری لثه نمی‌شود. دست دندانی که تطابق خوبی ندارد یا تیزی دارد، ضربه می‌زند و می‌تواند قرمزی ایجاد کند.

آب: برای تقویت سوخت و ساز نوشیدن آب سرد توصیه می‌شود.

قهوه: سوخت و ساز چربی و کربوهیدرات را برای مدت کوتاهی در بدن افزایش می‌دهد.

خوراکی‌های سرشار از پروتئین: گنجاندن خوراکی‌های سرشار از پروتئین به رژیم غذایی میزان سوخت و ساز را افزایش می‌دهد. / ایسنا

نسخه اختصاصی

برای هر مزاج

افرادی که مزاج اصلی آنها با مزاج یکی از اعضای رئیسّه شان مشابه باشد باید بیشتر مراقب عضو مورد نظر بوده تا دچار سوء مزاج و بیماری‌های عضوی نشوند. فردی که مزاج اصلی بدن او گرم و خشک است با توجه به این‌که قلب و شریان‌ها از تجمع خلط صفرا با مزاج گرم و خشک تشکیل شده حساس‌تر هستند و باید در مصرف غذاهای با طبع گرم و خشک همچون غذاهای با طبع گرم و خشک و گوشت گاو و قارچ بپرهیزند و به خصوص در فصل سرد و خشک پاییز و در اقلیم‌های کوهستانی در دوره سنی ۴۰ تا ۶۰ سالگی از بروز بیماری‌هایی نظیر درد‌های مفصلی و استخوانی، ضعف تاندون‌ها و رباط‌ها و خشکی و شکنندگی موها و ناخن پیشگیری کنند. البته افراد دارای این مزاج به یاد داشته باشند با دریافت کمتر از حد غذاهای مولد سودای طبیعی احتمال نرمی و پوکی استخوان‌ها در آن‌ها بیشتر خواهد بود.

کسی که مزاج اصلی بدن او سرد و تر باشد با توجه به این‌که مغز و نخاع و بافت‌های چربی بدن از خلط بلغم با مزاج سرد و تر تشکیل شده است باید از زیاده روی در مصرف سردیجات و خوراکی‌های رطوبت‌زا به خصوص اگر ساکن مناطق سرد و مرطوب بوده و در دوره سنی بالای ۶۰ سالگی به سر می‌برد، اجتناب کند و این را بداند با افزایش رطوبت و سردی بدن پف آلودگی و پرخوابی و با کاهش رطوبت و افزایش خشکی بدن تشدید فکر و خیال‌های بیمارگونه، کم خوابی، تحریک پذیری، تمرکز پایین و... عارض می‌شود.

کدام عضو، کدام مزاج؟
مکث
اعضای بدن هر کدام مزاج خاص خود را دارند و مادامی که اعضا مزاج متعادل داشته باشند مشکلی برای اعضا ایجاد نخواهد شد. اگر در شکل‌گیری و نگهداری عضوی خلط دم بیشتر نقش داشته باشد مزاج آن عضو گرم و تر خواهد شد. کبد، کلیه، ریه، طحال و عضلات حاصل از تجمع این خلط هستند. اگر خلط سودا بیشتر مسؤول شکل‌گیری عضوی باشد آن عضو مزاج سرد و خشک خواهد داشت. استخوان‌ها، مو، ناخن، تاندون و رباط‌ها دارند این مزاج هستند. خلط بلغم با مزاج سرد و تر در پیدایش و نگهداری سیستم عصبی مرکزی (مغز و نخاع) و بافت‌های چربی نقش زیادی دارد و خلط صفرا با مزاج گرم و خشک در شکل‌گیری قلب و عروق نقش دارد.

لاغر شوی

شگردهای خلاصی از چاقی مفرط

چاقی مفرط یا بیمارگونه یا چاقی درجه ۳ به نوعی از چاقی گفته می‌شود که بیمار BMI (نسبت وزن به مجذور قد) بیش از ۴۰ داشته باشد.

این نوع چاقی در اغلب موارد ناشی از بیماری زمینه‌ای دیگری مانند کم‌کاری شدید تیروئید، افسردگی و داروهای آن، اضطراب و پرخوری عصبی ناشی از آن، فلج، بیماری‌هایی که شخص ناچار به استفاده از کورتن با دوز زیاد باشد و سندرم متابولیک است.

فقط در این نوع از چاقی است که فرض بر این است که جراحی بایپس معده اولین گزینه درمان است و شروع برنامه رژیمی دومین گام درمان است؛ زیرا مشکلات ثانویه این مقدار از چاقی آنقدر زیاد است که ریسک جراحی را توجه‌پذیر می‌کند. حتی بیمه‌ها با این حجم از مشکلات اقتصادی خود هزینه‌های این جراحی را می‌پردازند، زیرا بر این آنها نیز ثابت شده هزینه‌ها و بیماری‌های ناشی از این نوع از چاقی به قدری بالاست که صرفه اقتصادی با از بین بردن ریشه آنها یعنی چاقی است. سکنه قلبی و مغزی، انواع سرطان و دیسک کمر و آرتروزانو عاقبت قطعی این نوع از چاقی است، اما جراحی تنها راه حل نیست. بسیاری از افراد به هر دلیلی راه دوم یعنی رژیم غذایی را انتخاب می‌کنند. این افراد اراده و انگیزه‌های قوی دارند و از عوارض جراحی نیز آگاهند.

به هر ترتیب این افراد خود را باید برای یک کار منظم و برنامه‌ریزی شده طولانی‌مدت که از طرف مشاور تغذیه برنامه‌ریزی می‌شود آماده‌کنند. این افراد در طول مدت زمان دو تا سه سال باید، سه تا چهار مرحله چند ماهه رژیمی و دو تا سه مرحله سه ماهه ورزشی را طی نمایند تا با ۳۰ تا ۵۰ کیلوگرم کاهش وزن سلامتی خود را بازیابند.

کافی است کسی که لیسانس دارد این‌گونه به موضوع نگاه کند که گویی برای فوق لیسانس می‌خواهد اقدام کند و کسی که دیپلم دارد برای فوق دیپلم، با همان اراده و برنامه‌ریزی. این وقت می‌بینیم که خیلی هم‌کار سختی نیست. یکی از محاسن بزرگ رژیم غذایی نسبت به جراحی این است که اولاً چون به مرور انجام می‌شود پوست و اندام‌ها فرصت بازسازی بیشتری دارند. ثانیاً در حین درمان اضافه وزن، عادات غذایی فرد اصلاح می‌شود و ثالثاً از عوارض عمده جراحی خبری نیست، با این همه حل موضوع چاقی مفرط باید اولویت اول زندگی فرد قرار گیرد چه از راه جراحی چه دو سال رژیم، مشکل را حل کنید.

مehرداد رحیم‌زاده

مشاور تغذیه و رژیم‌درمانی

